

Raport

**z przeprowadzenia procesu delimitacji
obszarów zdegradowanych
oraz
wyznaczenia obszaru rewitalizacji
w ramach**

**Programu Rewitalizacji Gminy Michów
na lata 2017-2023**

I. Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją

Gmina Michów uchwałą Rady Gminy z dnia 5 lipca 2017 roku przystąpiła do opracowania Programu Rewitalizacji Gminy Michów na lata 2017-2023. Podstawowym celem sporządzenia Programu Rewitalizacji jest zidentyfikowanie obszarów zdegradowanych, a których występuje stan kryzysowy oraz następnie wyłonienie obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.

Program Rewitalizacji Gminy Michów na lata 2017-2023 opracowany zostanie na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.) i w oparciu o wskazania „Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” oraz „Zasad delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego”.

W dokumencie „Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” zawarte są definicje podstawowych pojęć związanych z rewitalizacją.

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Stan kryzysowy – stan spowodowany **koncentracją negatywnych zjawisk społecznych** – w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

A) **gospodarczej** - w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,

B) **środowiskowej** - w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska.

C) **przestrzenno-funkcjonalnej** – w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań

urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),

D) **technicznej** – w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W odniesieniu do określenia stanu kryzysowego, skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż:

- 20% powierzchni gminy oraz
- zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Program rewitalizacji – to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

II. Metodyka przeprowadzenia procesu delimitacji obszarów zdegradowanych

2.1. Diagnoza sytuacji i analiza kluczowych czynników dla ujawnienia negatywnych zjawisk społecznych w poszczególnych sołectwach Gminy Michów

Opis zastosowanej metody

Zgodnie z przyjętymi definicjami stanu kryzysowego i obszaru zdegradowanego, zawartymi w „Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, w pierwszej kolejności przeprowadzono w Gminie Michów diagnozę i analizę negatywnych zjawisk

społecznych, występujących w poszczególnych sołectwach, a następnie zbadano, czy negatywnym zjawiskom społecznym towarzyszą negatywne zjawiska, w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, bądź technicznej.

Jednostkami analitycznymi są poszczególne sołectwa w Gminie Michów. Do wyznaczenia terenów zdegradowanych wykorzystano dane za rok 2016. W roku 2016 Gmina Michów liczyła 29 sołectw.

W odniesieniu do wszystkich sołectw gminy przeprowadzono diagnozę w oparciu o analizę wskaźnikową, mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego. Dla zobrazowania nagrodzenia negatywnych zjawisk społecznych zbadano w szczególności następujące obszary i zjawiska społeczne:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- przestępczość,
- poziom edukacji,
- poziom kapitału społecznego,
- poziom uczestnictwa w życiu publicznym.

Analiza wskaźnikowa we wskazanych obszarach polegała na policzeniu średniego stanu danego zjawiska w gminie oraz policzeniu stanu danego zjawiska w poszczególnych sołectwach, odnosząc liczbę stwierdzonych negatywnych zjawisk społecznych na liczbę 100 mieszkańców danej miejscowości. W ten sposób uzyskano odzwierciedlenie natężania danego zjawiska wyrażone w procentach w poszczególnych miejscowościach oraz średnio dla gminy jako całości.

W kolejnym kroku poddano ocenie poszczególne miejscowości w stosunku do średniej dla gminy. Wyszczególniono miejscowości, w których natężenie negatywnego zjawiska jest na gorszym poziomie niż średnia dla gminy. Zastosowano skalę punktową, w zależności od tego, o ile procent w danej miejscowości dane zjawisko jest powyżej (w przypadku niektórych wskaźników poniżej) średniej dla gminy:

- wskaźnik na poziomie od 0-1% powyżej średniej dla gminy: 1 punkt
- wskaźnik na poziomie od 1,1-2% powyżej średniej dla gminy: 2 punkty
- wskaźnik na poziomie od 2,1-3% powyżej średniej dla gminy: 3 punkty
- wskaźnik na poziomie powyżej 3% ponad średnią dla gminy: 4 punkty

Opisana metoda miała na celu wyłonienie sołectw, w których nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych najbardziej odbiega od średniej dla gminy.

Negatywne zjawiska społeczne w zawartej poniżej analizie wskaźnikowej odnoszone są do liczby mieszkańców. Stan liczby mieszkańców oraz wielkość powierzchni poszczególnych sołectw przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Tabela 1. Dane Gminy Michów do wyznaczenia obszaru rewitalizacji

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców (na dzień 31.12.2016)	Powierzchnia (w ha)
1.	Aleksandrówka	57	187,86
2.	Anielówka	48	306,58
3.	Budki	60	49,08

4.	Chudowola	144	324,14
5.	Elżbietów	132	344,93
6.	Gołąb	275	575,42
7.	Gołąb Kolonia	32	325,59
8.	Giżyce	223	1064,94
9.	Gawłówka	123	396,11
10.	Katarzyn I	109	157,62
11.	Katarzyn II	93	220,02
12.	Krupy	68	1262,71
13.	Michów	1677	1547,30
14.	Mejznerzyn	369	924,86
15.	Meszno	160	494,99
16.	Miastkówka	139	360,34
17.	Młyniska	71	187,09
18.	Natalin	103	168,94
19.	Ostrów	81	627,58
20.	Podlodówek	160	289,17
21.	Rawa	276	729,60
22.	Rudno	510	716,14
23.	Rudzienko I	274	303,35
24.	Rudzienko II	133	281,15
25.	Rudzienko Kolonia	154	335,61
26.	Trzciniac	167	232,32
27.	Wypnicha	200	598,07
28.	Węgielce	138	428,43
29.	Zofianówka	44	160,07
	Razem	6020	13600,00

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Sfera społeczna - Bezrobocie

Pierwszym analizowanym wskaźnikiem w sferze społecznej jest bezrobocie. Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych w relacji do liczby mieszkańców ogółem zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Michów w podziale na poszczególne miejscowości (rok 2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	5	8,77	3,00
2.	Anielówka	1	2,08	
3.	Budki	6	10,00	4,00
4.	Chudowola	8	5,56	
5.	Elżbietów	5	3,79	

6.	Gołąb	19	6,91	1,00
7.	Gołąb Kolonia	1	3,13	
8.	Giżyce	17	7,62	1,00
9.	Gawłówka	4	3,25	
10.	Katarzyn I	5	4,59	
11.	Katarzyn II	5	5,38	
12.	Krupy	1	1,47	
13.	Michów	97	5,78	
14.	Mejznerzyn	28	7,59	1,00
15.	Meszno	13	8,13	2,00
16.	Miastkówek	8	5,76	
17.	Młyniska	7	9,86	4,00
18.	Natalin	4	3,88	
19.	Ostrów	4	4,94	
20.	Podlodówek	18	11,25	4,00
21.	Rawa	27	9,78	4,00
22.	Rudno	43	8,43	2,00
23.	Rudzienko I	15	5,47	
24.	Rudzienko II	20	15,04	4,00
25.	Rudzienko Kolonia	4	2,60	
26.	Trzciniac	4	2,40	
27.	Wypnicha	14	7,00	1,00
28.	Węgielce	15	10,87	4,00
29.	Zofianówka	2	4,55	
	Razem / Średnia dla gminy	400	6,64	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Średnia wartość wskaźnika liczby osób bezrobotnych w Gminie Michów na 100 mieszkańców wynosi 6,64%. Jednak sołectwa, w których wskaźnik kształtuje się powyżej wartości średniej dla gminy charakteryzują się sporym zróżnicowaniem, co do poziomu wartości omawianych wskaźników. Z tego powodu uznano, iż w ocenie punktowej należy uwzględnić intensywność negatywnego zjawiska, jakim jest bezrobocie i przyjęto następującą skalę punktową do jego oceny – zgodnie z metodyką opisaną w punkcie 2.1.:

- wskaźnik na poziomie od 0-1% powyżej średniej dla gminy: 1 punkt
- wskaźnik na poziomie od 1,1-2% powyżej średniej dla gminy: 2 punkty
- wskaźnik na poziomie od 2,1-3% powyżej średniej dla gminy: 3 punkty
- wskaźnik na poziomie powyżej 3% ponad średnią dla gminy: 4 punkty

Średnią wartość wskaźników dla gminy oznaczono kolorem zielonym. Miejscowości dla których obliczone wartości wskaźników kształtują się powyżej średniej dla całej gminy, w celu ich wyróżnienia zaznaczono żółtym kolorem. Największa intensywność zjawiska jakim jest bezrobocie występuje w miejscowości Rudzienko II.

Sfera społeczna – Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa zobrazowane zostało z wykorzystaniem kilku wskaźników. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące korzystania mieszkańców w poszczególnych sołectwach z pomocy społecznej z uwagi na ubóstwo i bezrobocie.

Tabela 3. Liczba osób objętych pomocą społeczną według przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach – część 1 (rok 2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Ubóstwo	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów	Bezrobocie	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	1	1,75		1	1,75	
2.	Anielówka	1	2,08		0	0,00	
3.	Budki	3	5,00	2	2	3,33	2
4.	Chudowola	4	2,78		4	2,78	1
5.	Elżbietów	4	3,03		2	1,52	
6.	Gołąb	4	1,45		6	2,18	
7.	Gołąb Kolonia	2	6,25	4	0	0,00	
8.	Giżyce	7	3,14	1	5	2,24	1
9.	Gawłówka	7	5,69	3	9	7,32	5
10.	Katarzyn I	7	6,42	4	4	3,67	2
11.	Katarzyn II	1	1,08		0	0,00	
12.	Krupy	1	1,47		1	1,47	
13.	Michów	47	2,80		28	1,67	
14.	Mejznerzyn	8	2,17		7	1,90	
15.	Meszno	9	5,63	3	3	1,88	
16.	Miastkówek	2	1,44		0	0,00	
17.	Młyniska	3	4,23	2	3	4,23	2
18.	Natalin	1	0,97		1	0,97	
19.	Ostrów	1	1,23		0	0,00	
20.	Podlodówek	10	6,25	4	8	5,00	3
21.	Rawa	12	4,35	2	10	3,62	2
22.	Rudno	29	5,69	3	24	4,71	3
23.	Rudzienko I	1	0,36		2	0,73	
24.	Rudzienko II	2	1,50		1	0,75	
25.	Rudzienko Kolonia	1	0,65		1	0,65	
26.	Trzciniec	0	0,00		0	0,00	
27.	Wypnicha	3	1,50		3	1,50	
28.	Węgielce	12	8,70	5	10	7,25	5
29.	Zofianówka	1	2,27		1	2,27	1
Razem / Średnia dla gminy		184	3,06		135	2,24	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Średnia wartość wskaźnika osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa w Gminie Michów na 100 mieszkańców wynosi 3,06%, a w przypadku wskaźnika osób objętych pomocą społeczną z powodu bezrobocia wynosi 2,24%. Wartość wskaźników w poszczególnych sołectwach jest dość zróżnicowana. Liczebnie najwięcej osób z pomocy społecznej z powodu ubóstwa korzysta w miejscowości Michów i Rudno. Jednakże w przeliczeniu na procent mieszkańców najwyższy wskaźnik występuje w sołectwie Węgielce. Sołectwo Węgielce oraz sołectwo Gawłówka charakteryzują się także najwyższym wskaźnikiem w Gminie Michów korzystania z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Kolejna tabela zawiera zestawienie danych dotyczących korzystania z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Dotyczy więc sytuacji związanej ze zdrowiem.

Tabela 4. Liczba osób objętych pomocą społeczną według przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach – część 2 (rok 2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Niepełnosprawność	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów	Długotrwała lub ciężka choroba	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	0	0,00		0	0,00	
2.	Anielówka	0	0,00		2	4,17	2
3.	Budki	1	1,67	1	3	5,00	3
4.	Chudowola	1	0,69		1	0,69	
5.	Elżbietów	1	0,76		1	0,76	
6.	Gołąb	1	0,36		4	1,45	
7.	Gołąb Kolonia	1	3,13	2	1	3,13	1
8.	Giżyce	1	0,45		3	1,35	
9.	Gawłówka	3	2,44	2	7	5,69	4
10.	Katarzyn I	2	1,83	1	4	3,67	2
11.	Katarzyn II	1	1,08		2	2,15	
12.	Krupy	0	0,00		1	1,47	
13.	Michów	29	1,73	1	45	2,68	1
14.	Mejznerzyn	3	0,81		7	1,90	
15.	Meszno	1	0,63		3	1,88	
16.	Miastkówek	2	1,44	1	5	3,60	2
17.	Młyniska	0	0,00		2	2,82	1
18.	Natalin	0	0,00		1	0,97	
19.	Ostrów	0	0,00		1	1,23	
20.	Podłodówek	2	1,25		3	1,88	
21.	Rawa	5	1,81	1	12	4,35	2
22.	Rudno	12	2,35	2	22	4,31	2
23.	Rudzienko I	1	0,36		1	0,36	
24.	Rudzienko II	1	0,75		2	1,50	
25.	Rudzienko Kolonia	3	1,95	1	3	1,95	

26.	Trzciniec	0	0,00		0	0,00	
27.	Wypnicha	2	1,00		3	1,50	
28.	Węgielce	5	3,62	3	10	7,25	4
29.	Zofianówka	1	2,27	1	1	2,27	
Razem / Średnia dla gminy		79	1,31		150	2,49	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Wskaźnik korzystania z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w Gminie Michów kształtuje się na średnio niskim poziomie: 1,31%. Sołectwem w którym omawiany wskaźnik występuje na najwyższym poziomie jest miejscowość Węgielce. Relatywnie niska jest również średnia wartość wskaźnika w gminie dotycząca korzystania z pomocy społecznej z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby. Także w przypadku sołectwa Węgielce wskaźnik ten istotnie przewyższa średnią gminną i wynosi 7,25%.

Następnie badano kształtowanie się w Gminie Michów wskaźnika korzystania z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W przypadku analizy problemu alkoholizmu nie stwierdza się wysokiej intensywności występowania wsparcia pomocą społeczną z tytułu tego negatywnego zjawiska społecznego w Gminie Michów. Z kolei na nieco wyższym poziomie zanotowano występowanie zjawiska bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (średnia dla gminy – 1,59 w przeliczeniu na 100 mieszkańców).

Tabela 5. Liczba osób objętych pomocą społeczną według przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach – część 3 (rok 2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Alkoholizm	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	1	1,75	1	1	1,75	1
2.	Anielówka	0	0,00		2	4,17	3
3.	Budki	2	3,33	3	2	3,33	2
4.	Chudowola	2	1,39	1	3	2,08	1
5.	Elżbietów	2	1,52	1	1	0,76	
6.	Gołąb	2	0,73		4	1,45	
7.	Gołąb Kolonia	1	3,13	3	0	0,00	
8.	Giżyce	2	0,90		5	2,24	1
9.	Gawłówka	1	0,81		4	3,25	2
10.	Katarzyn I	1	0,92	1	3	2,75	2
11.	Katarzyn II	0	0,00		1	1,08	
12.	Krupy	1	1,47	1	1	1,47	
13.	Michów	15	0,89		19	1,13	
14.	Mejznerzyn	3	0,81		6	1,63	1
15.	Meszno	1	0,63		2	1,25	
16.	Miastkówek	1	0,72		4	2,88	2
17.	Młyniska	2	2,82	2	3	4,23	3

18.	Natalin	1	0,97	1	1	0,97	
19.	Ostrów	0	0,00		2	2,47	1
20.	Podlodówek	2	1,25	1	5	3,13	2
21.	Rawa	4	1,45	1	7	2,54	1
22.	Rudno	2	0,39		10	1,96	1
23.	Rudzienko I	1	0,36		0	0,00	
24.	Rudzienko II	2	1,50	1	2	1,50	
25.	Rudzienko Kolonia	1	0,65		3	1,95	1
26.	Trzciniec	0	0,00		0	0,00	
27.	Wypnicha	1	0,50		2	1,00	
28.	Węgielce	3	2,17	2	3	2,17	1
29.	Zofianówka	1	2,27	2	0	0,00	
Razem / Średnia dla gminy		55	0,91		96	1,59	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Sfera społeczna – Przestępczość

Kolejnym obszarem pomiaru negatywnych zjawisk społecznych w Gminie Michów była przestępczość. Dane pozyskane z Komendy Policji ukazują problem przestępczości w podziale na poszczególne sołectwa. Poniższa tabela obrazuje dane dotyczące liczby i intensywności (w przeliczeniu na 100 mieszkańców) zanotowanych wykroczeń oraz przestępstw kryminalnych.

Tabela 6. Poziom przestępczości w podziale na sołectwa – część 1 (rok 2016)

L p.	Nazwa sołectwa	Wykroczenia zanotowane	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów	Przestępstwa kryminalne	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	4	7,02	4	2	3,51	3
2.	Anielówka	2	4,17	1	1	2,08	2
3.	Budki	1	1,67		0	0,00	
4.	Chudowola	2	1,39		2	1,39	1
5.	Elżbietów	4	3,03		1	0,76	1
6.	Gołąb	9	3,27		1	0,36	
7.	Gołąb Kolonia	3	9,38	5	0	0,00	
8.	Giżyce	2	0,90		1	0,45	
9.	Gawłówka	4	3,25		1	0,81	1
10.	Katarzyn I	3	2,75		0	0,00	
11.	Katarzyn II	2	2,15		0	0,00	

12.	Krupy	2	2,94		0	0,00	
13.	Michów	85	5,07	2	18	1,07	1
14.	Mejznerzyn	15	4,07	1	4	1,08	1
15.	Meszno	6	3,75	1	1	0,63	
16.	Miastkówek	3	2,16		0	0,00	
17.	Młyniska	4	5,63	3	0	0,00	
18.	Natalin	1	0,97		1	0,97	1
19.	Ostrów	0	0,00		1	1,23	1
20.	Podlodówek	7	4,38	1	0	0,00	
21.	Rawa	8	2,90		0	0,00	
22.	Rudno	16	3,14		4	0,78	1
23.	Rudzienko I	4	1,46		1	0,36	
24.	Rudzienko II	3	2,26		0	0,00	
25.	Rudzienko Kolonia	3	1,95		0	0,00	
26.	Trzciniec	8	4,79	2	0	0,00	
27.	Wypnicha	6	3,00		3	1,50	1
28.	Węgielce	6	4,35	1	1	0,72	1
29.	Zofianówka	1	2,27		0	0,00	
Razem / Średnia dla gminy		214	3,55		43	0,71	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Największą liczbę wykroczeń zanotowano w miejscowości Michów, jednak w przeliczeniu na 100 mieszkańców najwyższa wartość dla tego negatywnego zjawiska występuje w sołectwie Gołąb Kolonia. Jeśli chodzi o przestępstwa kryminalne, średni poziom tego zjawiska dla całej Gminy Michów kształtuje się na poziomie 0,71%. Jedynie w sołectwie Aleksandrówka wartość wskaźnika opisującego intensywność występowania tego zjawiska obiega istotnie od średniej dla całej gminy i wynosi 3,51%.

Negatywne zjawisko społeczne jakim jest przestępczość ukazano następnie poprzez wskaźnik liczby założonych „niebieski kart”. Dotyczące tego dane zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela 7. Poziom przestępczości w podziale na sołectwa - część 2 (rok 2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba założonych „niebieskich kart”	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	0	0,00	
2.	Anielówka	0	0,00	
3.	Budki	0	0,00	
4.	Chudowola	1	0,69	

5.	Elżbietów	1	0,76	1
6.	Gołąb	1	0,36	
7.	Gołąb Kolonia	0	0,00	
8.	Giżyce	0	0,00	
9.	Gawłówka	1	0,81	1
10.	Katarzyn I	3	2,75	3
11.	Katarzyn II	0	0,00	
12.	Krupy	0	0,00	
13.	Michów	8	0,48	
14.	Mejznerzyn	1	0,27	
15.	Meszno	0	0,00	
16.	Miastkówek	0	0,00	
17.	Młyniska	2	2,82	3
18.	Natalin	0	0,00	
19.	Ostrów	0	0,00	
20.	Podlodówek	2	1,25	1
21.	Rawa	0	0,00	
22.	Rudno	6	1,18	1
23.	Rudzienko I	1	0,36	
24.	Rudzienko II	0	0,00	
25.	Rudzienko Kolonia	1	0,65	
26.	Trzciniec	1	0,60	
27.	Wypnicha	0	0,00	
28.	Węgielce	1	0,72	1
29.	Zofianówka	0	0,00	
Razem / Średnia dla gminy		30	0,50	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Najwyższa liczba założonych „niebieskich kart” oraz najwyższa wartość wskaźnika w przeliczeniu na 100 mieszkańców występuje w sołectwach Katarzyn I i Młyniska.

Sfera społeczna – Poziom edukacji

Jednoznaczny i obiektywny pomiar poziomu edukacji mieszkańców poszczególnych sołectw jest utrudniony z powodu braku właściwych danych statystycznych. Dlatego, aby zbadać ten aspekt charakteryzujący sferę społeczną, jakim jest poziom edukacji posłużono się wynikami egzaminu klas szóstych. Ponieważ nie w każdej miejscowości funkcjonuje szkoła podstawowa, ocenę poszczególnych sołectw przeprowadzono w oparciu o uśrednione wyniki egzaminu uzyskane w szkole, z uwagi na przynależność danego sołectwa do rejonu danej szkoły. Poniższa tabela ukazuje dane dotyczące infrastruktury szkolnictwa w Gminie Michów.

Tabela 8. Infrastruktura szkolnictwa w Gminie Michów (rok 2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoła zawodowa	Szkoła średnia
1.	Aleksandrówka					
2.	Anielówka					
3.	Budki					
4.	Chudowola					
5.	Elżbietów					
6.	Gołąb					
7.	Gołąb Kolonia					
8.	Giżyce					
9.	Gawłówka					
10.	Katarzyn I	1	1			
11.	Katarzyn II					
12.	Krupy					
13.	Michów	1	1	1		
14.	Mejznerzyn					
15.	Meszno					
16.	Miastkówek					
17.	Młyniska					
18.	Natalin					
19.	Ostrów					
20.	Podlodówek					
21.	Rawa					
22.	Rudno	1	1	1		
23.	Rudzienko I					
24.	Rudzienko II					
25.	Rudzienko Kolonia					
26.	Trzciniac					
27.	Wypnicha					
28.	Węgielce					
29.	Zofianówka					
	Razem	3	3	2		

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Dla zobrazowania wyników egzaminu klas szóstych posłużono się danymi za lata 2012-2016. Policzono średni wynik każdej szkoły z lat 2012-2016, a następnie średni wynik dla całej gminy. Najniższe wyniki osiągnęła Szkoła Podstawowa w Rudnie.

Tabela 9. Wynik egzaminu klas 6 w latach 2012-2016

Lp.	Nazwa szkoły	2012	2013	2014	2015	2016	Średni wynik z lat 2012-2016
1.	SP Michów	54 %	51 %	66 %	69,2 %	55 %	59 %

2.	SP Katarzyn	60 %	56 %	45 %	66,7 %	70 %	59,54 %
3.	SP Rudno	54 %	38 %	53 %	54,8 %	49 %	49,75 %
Średnia ogólna w danych latach		56%	48,3%	54,7%	63,56	58%	
Średnia dla wszystkich szkół z lat 2012-2016							56,10 %

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Po przypisaniu poszczególnych sołectw do analizowanych szkół uzyskano wyniki, które podane są w poniższej tabeli.

Tabela 10. Średni wynik egzaminu klas 6 zgodnie z rejonizacją

Lp.	Nazwa sołectwa	Średni wynik egzaminu 6 klas zgodnie z rejonizacją	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	49,75%	1
2.	Anielówka	59,54 %	
3.	Budki	59%	
4.	Chudowola	59,54 %	
5.	Elżbietów	49,75%	1
6.	Gołąb	49,75%	1
7.	Gołąb Kolonia	49,75%	1
8.	Giżyce	49,75%	1
9.	Gawłówka	49,75%	1
10.	Katarzyn I	59,54 %	
11.	Katarzyn II	59,54 %	
12.	Krupy	49,75%	1
13.	Michów	59%	
14.	Mejznerzyn	59,54 %	
15.	Meszno	59%	
16.	Miastkówkek	59%	
17.	Młyniska	49,75%	1
18.	Natalin	59%	
19.	Ostrów	49,75%	1
20.	Podlodówek	49,75%	1
21.	Rawa	49,75%	1
22.	Rudno	49,75%	1
23.	Rudzienko I	59%	
24.	Rudzienko II	59%	
25.	Rudzienko Kolonia	59%	
26.	Trzciniec	59%	
27.	Wypnicha	49,75%	1
28.	Węgielce	59,54 %	
29.	Zofianówka	49,75%	1
	Średnia dla gminy	56,10	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Przedstawione dane statystyczne wskazują, że znacząco niższe wyniki, zobrazowane wynikiem egzaminu klas VI w stosunku do średniej dla całej gminy osiągnęły w Szkole Podstawowej w Rudnie. W celu uwzględnienia intensywności badanego negatywnego zjawiska przyjęto następującą skalę punktową:

- wskaźnik na poziomie od 0-10% poniżej średniej dla gminy: 1 punkt
- wskaźnik na poziomie od 10,1-20% poniżej średniej dla gminy: 2 punkty
- wskaźnik na poziomie od 20,1-30% poniżej średniej dla gminy: 3 punkty
- wskaźnik na poziomie poniżej 30% poniżej średniej dla gminy: 4 punkty

Sfera społeczna – Poziom uczestnictwa w życiu publicznym

Poziom uczestnictwa w życiu publicznym może być mierzony zaangażowaniem mieszkańców w sprawy ważne dla wspólnoty lokalnej, udziałem mieszkańców w inicjatywach społecznych, bądź uczestnictwem w życiu kulturalnym (organizacja i udział w imprezach kulturalnych). Z uwagi na ograniczoną możliwość posłużenia się danymi statystycznymi w przekroju poszczególnych sołectw, wykorzystano dostępne dane dotyczące liczby osób uczestniczących w zebraniach wiejskich dotyczących funduszu sołectkiego. Następnie policzono udział procentowy osób uczestniczących w liczbie ogółem mieszkańców danego sołectwa.

Tabela 61. Poziom uczestnictwa w życiu publicznym (2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Kwota funduszu sołectkiego (w zł)	Liczba osób uczestnicząca w zebraniu wiejskim dotyczącym funduszu sołectkiego	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	0	16	28,07	
2.	Anielówka	7 344,84	20	41,67	
3.	Budki	0	0	0,00	4
4.	Chudowola	0	0	0,00	4
5.	Elżbietów	9 716,01	25	18,94	
6.	Gołąb	14 111,34	19	6,91	
7.	Gołąb Kolonia	0	15	46,88	
8.	Giżyce	12 520,92	19	8,52	
9.	Gawłówka	9 114,45	26	21,14	
10.	Katarzyn I	9 166,59	20	18,35	
11.	Katarzyn II	8 732,84	35	37,63	
12.	Krupy	0	0	0,00	4
13.	Michów	712,50	20	1,19	3
14.	Mejznerzyn	0	0	0,00	4
15.	Meszno	10 843,66	15	9,38	
16.	Miastkówek	0	0	0,00	4
17.	Młyniska	8 009,92	17	23,94	
18.	Natalin	9 050,92	16	15,53	

19.	Ostrów	0	0	0,00	4
20.	Podlodówek	0	0	0,00	4
21.	Rawa	13 966,00	21	7,61	
22.	Rudno	21 059,15	42	8,24	
23.	Rudzienko I	11 587,09	17	6,20	1
24.	Rudzienko II	0	0	0,00	4
25.	Rudzienko Kolonia	10 641,34	15	9,74	
26.	Trzciniec	10 785,92	15	8,98	
27.	Wypnicha	0	0	0,00	4
28.	Węgelce	9 378,14	20	14,49	
29.	Zofianówka	0	20	45,45	
30.	Razem / Średnia dla gminy	176 741,63	413	6,86	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Negatywny aspekt uczestnictwa w życiu publicznym obrazuje kształtowanie się wskaźnika udziału mieszkańców w zebraniu dotyczącym funduszu sołeckiego na poziomie poniżej średniej dla gminy. Dla zobrazowania i oceny intensywności badanego zjawiska posłużono się następującą skalą punktową:

- wskaźnik na poziomie od 0-2% poniżej średniej dla gminy: 1 punkt
- wskaźnik na poziomie od 2,1-4% poniżej średniej dla gminy: 2 punkty
- wskaźnik na poziomie od 4,1-6% poniżej średniej dla gminy: 3 punkty
- wskaźnik na poziomie powyżej 6% poniżej średniej dla gminy: 4 punkty

Należy dodać, iż nie wszystkie sołectwa efektywnie skorzystały ze środków przysługującego im funduszu sołeckiego.

Sfera społeczna – Poziom kapitału społecznego

Do pomiaru poziomu kapitału społecznego poszczególnych sołectw wykorzystano następujące wskaźniki: liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych, liczba złożonych wniosków do Urzędu Gminy o dotacje do projektów oraz liczba projektów zrealizowanych przy wsparciu gminy. Zamieszczone poniżej tabele obrazują dotyczące tych zagadnień dane oraz wskaźniki w odniesieniu do liczby mieszkańców danego sołectwa.

Tabela 12. Poziom kapitału społecznego (2016) – część 1

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów	Liczba złożonych wniosków o dotacje	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)	Liczba punktów
1.	Aleksandrówka	0	0,00	1	0	0,00	1
2.	Anielówka	0	0,00	1	0	0,00	1
3.	Budki	0	0,00	1	0	0,00	1
4.	Chudowola	1	0,69		0	0,00	1

5.	Elżbietów	1	0,76		0	0,00	1
6.	Gołąb	0	0,00	1	0	0,00	1
7.	Gołąb Kolonia	0	0,00	1	0	0,00	1
8.	Giżyce	0	0,00	1	0	0,00	1
9.	Gawłówka	0	0,00	1	0	0,00	1
10.	Katarzyn I	0	0,00	1	0	0,00	1
11.	Katarzyn II	0	0,00	1	0	0,00	1
12.	Krupy	0	0,00	1	0	0,00	1
13.	Michów	5	0,30		3	0,18	
14.	Mejznerzyn	0	0,00	1	0	0,00	1
15.	Meszno	0	0,00	1	0	0,00	1
16.	Miastków	0	0,00	1	0	0,00	1
17.	Młyniska	0	0,00	1	0	0,00	1
18.	Natalin	0	0,00	1	0	0,00	1
19.	Ostrów	0	0,00	1	0	0,00	1
20.	Podłodówek	0	0,00	1	0	0,00	1
21.	Rawa	0	0,00	1	0	0,00	1
22.	Rudno	1	0,20		0	0,00	1
23.	Rudzienko I	0	0,00	1	0	0,00	1
24.	Rudzienko II	0	0,00	1	0	0,00	1
25.	Rudzienko Kolonia	0	0,00	1	0	0,00	1
26.	Trzciniac	0	0,00	1	0	0,00	1
27.	Wypnicha	0	0,00	1	0	0,00	1
28.	Węgielce	0	0,00	1	0	0,00	1
29.	Zofianówka	0	0,00	1	0	0,00	1
	Razem / Średnia dla gminy	8	0,13		3	0,05	

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Ponieważ zgodnie z metodyką delimitacji terenów zdegradowanych bada się dane zjawisko w kontekście gorszych wartości przyjętych wskaźników niż średnia dla gminy, to w powyższej tabeli zaznaczono i oceniono w skali punktowej sołectwa o niższej liczbie zarejestrowanych organizacji pozarządowych oraz niższej liczbie złożonych wniosków o dotacje (na 100 mieszkańców sołectwa) niż przeciętnie w gminie.

Dodatkowo, analiza wskaźnika liczby złożonych projektów przy wsparciu gminy pokazała, iż w 2016 roku w żadnej z badanych jednostek terytorialnych nie został przygotowany projekt przy wsparciu samorządu gminnego.

Analiza poziomu kapitału społecznego poszczególnych sołectw w Gminie Michów nie wykazuje wyraźnego zróżnicowania. Jednak zgodnie z przyjętą metodyką delimitacji obszarów zdegradowanych, wyróżniono sołectwa, w których obrane wskaźniki kształtują się poniżej średnich wartości dla całej gminy.

2.2. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Zgodnie z metodyką zawartą w dokumencie „Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, wyznaczenie obszaru rewitalizacji poprzedza wyznaczenie obszaru zdegradowanego. Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Natomiast zgodnie z definicjami zawartymi w „Wytycznych ...”, poprzez stan kryzysowy występujący na danym obszarze rozumie się stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Zatem w celu wyodrębnienia terenów zdegradowanych w pierwszym etapie prac analitycznych należy zbadać, czy mamy do czynienia na danym terenie z negatywnymi zjawiskami społecznymi, a następnie czy współtowarzyszą im negatywne zjawiska w przynajmniej jednej z pozostałych, wyżej wymienionych sfer. Uwzględniając jednocześnie zapisy dokumentu „Zasady delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego”, teren zdegradowany charakteryzuje się nasileniem negatywnych zjawisk społecznych w wymienionych wcześniej sferach na intensywniejszym poziomie niż przeciętny stan w gminie.

Przeprowadzone do tej pory analizy danych statystycznych dla poszczególnych sołectw dotyczyły badania nagromadzenia negatywnych zjawisk społecznych w Gminie Michów, zatem odpowiadają pierwszemu etapowi delimitacji terenów zdegradowanych. Z uwagi na intensywność danego zjawiska w stosunku do przeciętnego stanu dla gminy, negatywne zjawiska występujące w poszczególnych sołectwach ocenione zostały w skali punktowej. Zamieszczona poniżej tabela przedstawia w sposób zbiorczy opracowane do tej pory dane.

Tabela 13. Wyniki analizy wskaźnikowej w sferze społecznej.

Lp.	Nazwa sołectwa	Nazwa wskaźnika pomiaru														
		Liczba osób bezrobotnych	Pomoc społeczna: ubóstwo	Pomoc społeczna: bezrobocie	Pomoc społeczna: niepełnosprawność	Pomoc społeczna: długotrwała/ ciężka choroba	Pomoc społeczna: alkoholizm	Pomoc społeczna: bezradność opiek. wych.	Przestępczość: wykroczenia	Przestępczość: przestępstw. kryminalne	Przestępczość: niebieskie karty	Edukacja: wynik egzaminu klas VI	Uczestnictwo: zebrania/ fundusz sołecki	Kapitał społeczny: organizacje pozarząd.	Kapitał społeczny: wnioski o dotacje	Razem: liczba punktów
1.	Aleksandrówka	3					1	1	4	3		1		1	1	15
2.	Anielówka					2		3	1	2				1	1	10
3.	Budki	4	2	2	1	3	3	2					4	1	1	23
4.	Chudowola			1			1	1		1			4		1	9
5.	Elżbietów						1			1	1	1			1	5
6.	Gołąb	1										1		1	1	4
7.	Gołąb Kolonia				2	1	3		5			1		1	1	14
8.	Giżyce	1	1	1				1				1		1	1	7
9.	Gawłówka		3	5	2	4		2		1	1	1		1	1	21
10.	Katarzyn I		4	2	1	2	1	2			3			1	1	17
11.	Katarzyn II													1	1	2
12.	Krupy						1					1	4	1	1	8
13.	Michów				1	1			2	1			3			8

14.	Mejznerzyn	1						1	1	1			4	1	1	10
15.	Meszno	2							1					1	1	5
16.	Miastkówek				1	2		2					4	1	1	11
17.	Młyniska	4	2	2		1	2	3	3			1		1	1	20
18.	Natalin						1			1				1	1	4
19.	Ostrów							1		1		1	4	1	1	9
20.	Podlodówek	4	4	3			1	2	1		1	1	4	1	1	23
21.	Rawa	4	2	2	1	2	1	1				1		1	1	16
22.	Rudno	2	3	3	2	2		1		1	1	1			1	17
23.	Rudzienko I												1	1	1	3
24.	Rudzienko II	4					1						4	1	1	11
25.	Rudzienko Kolonia				1			1						1	1	4
26.	Trzciniec								2					1	1	4
27.	Wypnicha	1								1		1	4	1	1	9
28.	Węgielce	4	5	5	3	4	2	1	1	1	1			1	1	29
29.	Zofianówka			1	1		2					1		1	1	7

W celu delimitacji obszaru zdegradowanego należy w pierwszej kolejności wyodrębnić sołectwa będące w stanie kryzysowym z uwagi na ich sytuację społeczną.

Tabela 74. Delimitacja obszaru degradowanego. Sołectwa w stanie kryzysowym

Lp.	Nazwa sołectwa	Razem: liczba punktów
1.	Węgielce	29
2.	Budki	23
3.	Podlodówek	23
4.	Gawłówka	21
5.	Młyniska	20
6.	Katarzyn I	17
7.	Rudno	17
8.	Rawa	16
9.	Aleksandrówka	15
10.	Gołąb Kolonia	14
11.	Miastkówek	11
12.	Rudzienko II	11
13.	Anielówka	10
14.	Mejznerzyn	10
15.	Chudowola	9
16.	Ostrów	9
17.	Wypnicha	9
18.	Krupy	8
19.	Michów	8
20.	Giżyce	7
21.	Zofianówka	7
22.	Elżbietów	5
23.	Meszno	5
24.	Gołąb	4
25.	Natalin	4
26.	Rudzienko Kolonia	4
27.	Trzciniec	4
28.	Rudzienko I	3
29.	Katarzyn II	2

Największym nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych charakteryzują się następujące sołectwa: **Węgielce, Budki, Podlodówek, Gawłówka, Młyniska, Katarzyn I i Rudno**. W kolejnym etapie analizy należy stwierdzić, czy negatywnym zjawiskom społecznym w tych sołectwach współtowarzyszy nagromadzenie negatywnych zjawisk w co najmniej jednej sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Sfera gospodarcza – Przedsiębiorczość

Ważnym elementem charakteryzującym poziom rozwoju lokalnej gospodarki jest przedsiębiorczość, która przejawia się liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Sytuację w poszczególnych sołectwach zobrazowano poprzez podanie liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw oraz w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Tabela 15. Poziom aktywności gospodarczej w Gminie Michów w podziale na poszczególne sołectwa (rok 2016)

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Wskaźnik na 100 mieszkańców (w %)
1.	Aleksandrówka	4	7,02
2.	Anielówka	2	4,17
3.	Budki	0	0,00
4.	Chudowola	2	1,39
5.	Elżbietów	1	0,76
6.	Gołąb	7	2,55
7.	Gołąb Kolonia	0	0,00
8.	Giżyce	6	2,69
9.	Gawłówka	1	0,81
10.	Katarzyn I	2	1,83
11.	Katarzyn II	2	2,15
12.	Krupy	2	2,94
13.	Michów	89	5,31
14.	Mejznerzyn	7	1,90
15.	Meszno	1	0,63
16.	Miastkówek	4	2,88
17.	Młyniska	0	0,00
18.	Natalin	8	7,77
19.	Ostrów	2	2,47
20.	Podlodówek	2	1,25
21.	Rawa	1	0,36
22.	Rudno	19	3,73
23.	Rudzienko I	6	2,19
24.	Rudzienko II	1	0,75
25.	Rudzienko Kolonia	4	2,60
26.	Trzciniec	3	1,80
27.	Wypnicha	2	1,00
28.	Węgielce	1	0,72
29.	Zofianówka	0	0,00
	Razem / Średnia dla gminy	180	2,99

Źródło: dane statystyczne Gminy Michów

Gmina Michów charakteryzuje się stosunkowo niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości, wyrażonym odsetkiem zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do liczby mieszkańców. Kolorem żółtym oznaczono miejscowości, dla których wskaźnik ten kształtuje się poniżej wartości średniej dla gminy.

Typowane do wyznaczenia obszaru zdegradowanego sołectwa, tj. **Węgielce, Budki, Podlodówek, Gawłówka, Młyniska, Katarzyn I i Rudno** zaznaczono kolorem pomarańczowym. Wśród tych sołectw omawiany wskaźnik jest poniżej średniej dla gminy w przypadku wszystkich typowanych miejscowości, oprócz Rudna.

Sfera: środowisko naturalne

Kolejną sferą poddaną analizie było środowisko naturalne. Badano jakość środowiska naturalnego pod kątem potencjalnego przekroczenia standardów jego jakości w odniesieniu do poszczególnych jego komponentów. Z uwagi na brak danych statystycznych opisujących poszczególne komponenty środowiska w poszczególnych sołectwach, posłużono się oceną jakościową, zaprezentowaną poniżej.

Tabela 16. Jakość komponentów środowiska naturalnego (zanieczyszczenie, degradacja)

Lp.	Nazwa sołectwa	Powietrze	Wody powierzchniowe i gruntowe	Gleba	Szata roślinna (lasy, łąki)
1.	Aleksandrówka	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
2.	Anielówka	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
3.	Budki	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
4.	Chudowola	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
5.	Elżbietów	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
6.	Gołąb	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
7.	Gołąb Kolonia	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
8.	Giżyce	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
9.	Gawłówka	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
10.	Katarzyn I	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
11.	Katarzyn II	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
12.	Krupy	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
13.	Michów	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
14.	Mejznerzyn	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
15.	Meszno	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
16.	Miastkówka	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
17.	Młyniska	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
18.	Natalin	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
19.	Ostrów	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
20.	Podlodówek	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
21.	Rawa	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
22.	Rudno	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
23.	Rudzienko I	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający

24.	Rudzienko II	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
25.	Rudzienko Kolonia	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
26.	Trzciniec	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
27.	Wypnicha	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
28.	Węgielce	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający
29.	Zofianówka	zadowalający	zadowalający	zadowalający	zadowalający

Ocena jakościowa: stan/ jakość: bardzo dobry / zadowalający / zły

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego wywiadu bezpośredniego i danych UG Michów.

W Gminie Michów nie stwierdza się występowania negatywnych zjawisk w obszarze ochrony środowiska.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna - Dostępność do infrastruktury technicznej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna badana była szczególnie pod kątem wyposażenia poszczególnych sołectw w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz jej stan techniczny. Analiza infrastruktury technicznej dotyczyła dostępności i stanu technicznego sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, sieci gazowej, systemu usuwania odpadów, sieci teleinformatycznej oraz energetycznej.

Tabela 17. Dostępność do infrastruktury technicznej

Lp.	Nazwa sołectwa	Sieć wodociągowa	Kanalizacja	Gaz	System usuwania odpadów	Telefon	Internet	Stan sieci energetycznej
1.	Aleksandrówka	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
2.	Anielówka	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
3.	Budki	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
4.	Chudowola	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
5.	Elżbietów	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
6.	Gołąb	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
7.	Gołąb Kolonia	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
8.	Giżyce	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
9.	Gawłówka	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
10.	Katarzyn I	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
11.	Katarzyn II	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
12.	Krupy	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
13.	Michów	+	+	+	+	+	+	bardzo dobra
14.	Mejznerzyn	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
15.	Meszno	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra

16.	Miastkówek	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
17.	Młyniska	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
18.	Natalin	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
19.	Ostrów	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
20.	Podłodówek	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
21.	Rawa	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
22.	Rudno	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
23.	Rudzienko I	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
24.	Rudzienko II	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
25.	Rudzienko Kolonja	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
26.	Trzciniec	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
27.	Wypnicha	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
28.	Węgielce	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra
29.	Zofianówka	+	-	-	+	+	+	bardzo dobra

Oznaczenia: jeśli jest dostępność zastosowano znak „+”
jeśli brak jest dostępności zastosowano znak „-”
Ocena jakościowa: stan/ jakość: bardzo dobry / zadowalający / zły

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego wywiadu bezpośredniego i danych UG Michów.

Gmina Michów jest stosunkowo dobrze wyposażona w infrastrukturę techniczną. Największe deficyty w tym względzie występują w odniesieniu do sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci gazowej. Jedynie w miejscowości Michów jest zapewniony dostęp do kanalizacji i sieci gazowej. We wszystkich miejscowościach o najwyższym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych (**Węgielce, Budki, Podłodówek, Gawłówka, Młyniska, Katarzyn I i Rudno**) mieszkańcy nie mają dostępu do kanalizacji sanitarnej oraz sieci gazowej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna - Dostępność do infrastruktury sportu i rekreacji

Dostępność do różnych obiektów infrastruktury sportu i rekreacji jest w poszczególnych sołectwach gminy zróżnicowana. Zestawienie dostępności do boiska, sali sportowej, placu zabaw, siłowni, ścieżki rowerowej oraz innych obiektów zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 18. Dostępność do infrastruktury sportu i rekreacji

Lp.	Nazwa sołectwa	Boisko	Sala sportowa	Plac zabaw	Siłownia	Ścieżka rowerowa	Inne (park, zalew)
1.	Aleksandrówka	-	-	-	-	-	-
2.	Anielówka	-	-	-	-	-	-
3.	Budki	-	-	-	-	-	-

4.	Chudowola	-	-	-	-	-	-
5.	Elżbietów	-	-	-	-	-	-
6.	Gołąb	-	-	-	-	-	-
7.	Gołąb Kolonia	-	-	-	-	-	-
8.	Giżyce	-	-	-	-	-	-
9.	Gawłówka	-	-	-	-	-	-
10.	Katarzyn I	+	-	+	-	-	-
11.	Katarzyn II	-	-	-	-	-	-
12.	Krupy	-	-	-	-	-	-
13.	Michów	+	+	+	+	-	-
14.	Mejznerzyn	-	-	-	-	-	-
15.	Meszno	-	-	-	-	-	-
16.	Miastkówek	-	-	-	-	-	-
17.	Młyniska	-	-	-	-	-	-
18.	Natalin	-	-	-	-	-	-
19.	Ostrów	-	-	-	-	-	-
20.	Podłodówek	-	-	-	-	-	-
21.	Rawa	-	-	-	-	-	-
22.	Rudno	+	+	+	-	-	-
23.	Rudzienko I	+	-	-	-	-	-
24.	Rudzienko II	-	-	-	-	-	-
25.	Rudzienko Kolonia	-	-	-	-	-	-
26.	Trzciniec	-	-	-	-	-	-
27.	Wypnicha	+	-	-	-	-	-
28.	Węgielce	-	-	-	-	-	-
29.	Zofianówka	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego wywiadu bezpośredniego i danych UG Michów.

Oznaczenia: jeśli jest dostępność zastosowano znak „+”
jeśli brak jest dostępności zastosowano znak „-”

Gmina Michów jest bardzo słabo wyposażona w podstawowe obiekty sportu i rekreacji, takie jak boiska i place zabaw. Generalnie, jedynie w kilku miejscowościach mieszkańcy mają dostęp do takich obiektów jak: boisko, sala sportowa, czy plac zabaw. Jest to częściowo związane z działającymi na tym terenie placówkami oświatowymi. Pozostałe typy obiektów infrastruktury sportu i rekreacji w większości miejscowości praktycznie nie występują. Powyższe wyniki przeprowadzonego wywiadu zostały potwierdzone wcześniejszym badaniem ankietowym. Spośród typowanych miejscowości tylko w przypadku Rudna i Katarzyna I mieszkańcy mają zapewniony dostęp do wybranych urządzeń infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna - Dostępność do infrastruktury kultury

Tabela 19. Dostępność do infrastruktury kultury

Lp.	Nazwa sołectwa	GOK, świetlica wiejska	Biblioteka/ filia	Muzeum / izba regionalna	Obiekt zabytkowy / miejsce pamięci
1.	Aleksandrówka	-	-	-	-
2.	Anielówka	-	-	-	-
3.	Budki	-	-	-	-
4.	Chudowola	+	-	-	-
5.	Elżbietów	+	-	-	-
6.	Gołąb	+	-	-	-
7.	Gołąb Kolonia	-	-	-	-
8.	Giżyce	+	-	-	+
9.	Gawłówka	+	-	-	-
10.	Katarzyn I	-	-	-	-
11.	Katarzyn II	-	-	-	-
12.	Krupy	+	-	-	-
13.	Michów	+	+	-	+
14.	Mejznerzyn	+	-	-	-
15.	Meszno	-	-	-	-
16.	Miastkówek	+	-	-	-
17.	Młyniska	+	-	-	-
18.	Natalin	-	-	-	-
19.	Ostrów	-	-	-	+
20.	Podlodówek	-	-	-	-
21.	Rawa	-	-	-	+
22.	Rudno	+	+	-	+
23.	Rudzienko I	-	-	-	-
24.	Rudzienko II	+	-	-	-
25.	Rudzienko Kolonia	-	-	-	-
26.	Trzciniac	-	-	-	-
27.	Wypnicha	+	-	-	+
28.	Węgielce	+	-	-	-
29.	Zofianówka	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego wywiadu bezpośredniego i danych UG Michów.

Oznaczenia: jeśli jest dostępność zastosowano znak „+”
jeśli brak jest dostępności zastosowano znak „-”

Poziom rozwoju infrastruktury kultury w gminie Michów jest dość niski. Tylko w nielicznych z badanych jednostek terytorialnych istnieje dostęp do wybranych tego typu obiektów. Trzy spośród siedmiu typowanych jednostek terytorialnych nie posiadają dostępu do obiektu kulturalnego (Budki, Podlodówek, Katarzyn I). Należy dodać, iż w oparciu o przeprowadzone analizy, w pozostałych sołectwach istniejące obiekty kulturalne (świetlice wiejskie) wymagają gruntownej modernizacji i doposażenia.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna - Dostępność do infrastruktury komunikacyjnej

Kolejnym istotny aspektem mającym znaczenie dla jakości życia mieszkańców jest dostępności do infrastruktury komunikacyjnej. Zamieszczone poniżej zestawienie przedstawia sytuację w pod tym względem w Gminie Michów.

Tabela 80. Dostępność do infrastruktury komunikacyjnej

Lp.	Nazwa sołectwa	Sieć i jakość dróg	Bezpieczeństwo ruchu - pieszego chodnik	Komunikacja publiczna
1.	Aleksandrówka	zła	-	-
2.	Anielówka	zła	-	-
3.	Budki	zła	-	-
4.	Chudowola	zadowolająca	-	-
5.	Elżbietów	zła	-	-
6.	Gołąb	zadowolająca	-	-
7.	Gołąb Kolonia	zadowolająca	-	-
8.	Giżyce	zła	-	-
9.	Gawłówka	zła	-	-
10.	Katarzyn I	zła	-	-
11.	Katarzyn II	bardzo dobra	-	-
12.	Krupy	zła	-	-
13.	Michów	zadowolająca	+	+
14.	Mejznerzyn	zadowolająca	-	-
15.	Meszno	zadowolająca	-	-
16.	Miastkówek	zadowolająca	-	-
17.	Młyniska	zadowolająca	-	-
18.	Natalin	zła	-	-
19.	Ostrów	bardzo dobra	-	-
20.	Podlodówek	zadowolająca	-	-
21.	Rawa	zadowolająca	-	-
22.	Rudno	zadowolająca	+	+
23.	Rudzienko I	zła	-	-
24.	Rudzienko II	zadowolająca	-	-
25.	Rudzienko Kolonia	bardzo dobra	-	-
26.	Trzciniec	bardzo dobra	-	-
27.	Wypnicha	zła	-	-
28.	Węgielce	zadowolająca	-	-
29.	Zofianówka	zadowolająca	-	-

Źródło: opracowanie własne opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego wywiadu bezpośredniego i danych UG Michów.

Oznaczenia: jeśli jest dostępność zastosowano znak „+”
 jeśli brak jest dostępności zastosowano znak „-”
 Ocena jakościowa: stan/ jakość: bardzo dobry / zadowolający / zły

Sieć i jakość dróg można uznać za zadowalającą. Natomiast w przypadku większości miejscowości stwierdzono brak infrastruktury dla ruchu pieszego oraz słabą jakość komunikacji publicznej. Spośród typowanych obszarów, jako zdegradowane, najgorsza sytuacja w sferze infrastruktury komunikacyjnej została zidentyfikowana w sołectwach: Budki, Gawłówka i Katarzyn I.

Sfera techniczna - Stan techniczny obiektów budowlanych

Analiza sfery technicznej odbyła się pod kątem oceny jakościowej obiektów budowlanych w gminie, w tym publicznych, prywatnych oraz ogólnie w odniesieniu do przestrzeni publicznej. Część miejscowości nie posiada na swoim terenie obiektów publicznych. Jednak, w przypadku miejscowości z ulokowanymi nieruchomościami o publicznym znaczeniu, większość z nich charakteryzuje się złym stanem technicznym, w szczególności sytuacja ta znajduje odzwierciedlenie w miejscowościach typowanych, jako obszary zdegradowane. Na podstawie przeprowadzonej analizy, większość obiektów publicznych wymaga gruntownej modernizacji, w szczególności pod kątem zapewnienia większej energooszczędności. Wymagane są przede wszystkim prace termomodernizacyjne. We wszystkich analizowanych miejscowościach stan techniczny obiektów prywatnych oceniany jest jako zadowalający.

Tabela 91. Stan techniczny obiektów budowlanych

Lp.	Nazwa sołectwa	Obiekty publiczne	Obiekty prywatne	Przestrzeń publiczna
1.	Aleksandrówka	-	zadowalający	zadowalający
2.	Anielówka	-	zadowalający	zły
3.	Budki	-	zadowalający	zły
4.	Chudowola	zadowalający	zadowalający	zadowalający
5.	Elżbietów	zły	zadowalający	zadowalający
6.	Gołąb	bardzo dobry	zadowalający	zadowalający
7.	Gołąb Kolonia	-	zadowalający	zadowalający
8.	Giżyce	zadowalający	zadowalający	zadowalający
9.	Gawłówka	zły	zadowalający	zadowalający
10.	Katarzyn I	-	zadowalający	zadowalający
11.	Katarzyn II	-	zadowalający	zadowalający
12.	Krupy	zadowalający	zadowalający	zadowalający
13.	Michów	zły	zadowalający	zadowalający
14.	Mejznerzyn	zadowalający	zadowalający	zadowalający
15.	Meszno	-	zadowalający	zadowalający
16.	Miastkówek	zły	zadowalający	zadowalający
17.	Młyniska	zły	zadowalający	zadowalający
18.	Natalin	-	zadowalający	zadowalający
19.	Ostrów	-	zadowalający	zadowalający
20.	Podłodówek	-	zadowalający	zadowalający
21.	Rawa	-	zadowalający	zadowalający
22.	Rudno	zły	zadowalający	zadowalający

23.	Rudzienko I	zadowalający	zadowalający	zadowalający
24.	Rudzienko II	zły	zadowalający	zadowalający
25.	Rudzienko Kolonja	-	zadowalający	zadowalający
26.	Trzciniec	zły	zadowalający	zadowalający
27.	Wypnicha	zły	zadowalający	zły
28.	Węgielce	zły	zadowalający	zadowalający
29.	Zofianówka	-	zadowalający	zadowalający

Źródło: opracowanie własne opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego wywiadu bezpośredniego i danych UG Michów.

Oznaczenia: jeśli jest dostępność zastosowano znak „+”
jeśli brak jest dostępności zastosowano znak „-”
Ocena jakościowa: stan/ jakość: bardzo dobry / zadowalający / zły

Powracając do definicji obszaru zdegradowanego – jest to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, wyrażający się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępowaniem negatywnych zjawisk, w co najmniej jednej sferze: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Przeprowadzone powyżej analizy wskazują, że w Gminie Michów występuje obszar zdegradowany, na który składają się podobszary:

1. podobszar I – sołectwo Węgielce
2. podobszar II – sołectwo Budki
3. podobszar III – sołectwo Podlodówek
4. podobszar IV – sołectwo Gawłówka
5. podobszar V – sołectwo Młyniska
6. podobszar VI – sołectwo Katarzyn I
7. podobszar VII – sołectwo Rudno.

III. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Po wyznaczeniu obszaru zdegradowanego kolejnym krokiem jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Odwołując się do definicji: obszar rewitalizacji, to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż:

- 20% powierzchni gminy oraz
- zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Powierzchnia Gminy Michów wynosi 13600,00 ha i zamieszkiwana jest przez 6020 osób (stan na dzień 31.12.2016r), zatem obszar rewitalizacji nie może przekraczać liczby:

- 2720,00 ha oraz
- 1806 osób.

Tabela 22. Zestawienie powierzchni i liczby mieszkańców sołectw stanowiących obszar zdegradowany

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców (na dzień 31.12.2016)	Powierzchnia (w ha)
1.	Węgielce	138	428,43
2.	Budki	60	49,08
3.	Podlodówek	160	289,17
4.	Gawłówka	123	396,11
5.	Młyniska	71	187,09
6.	Katarzyn I	109	157,62
7.	Rudno	510	716,14
	Razem	1171	2223,64

Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni sołectw stanowiących obszar zdegradowany wskazuje, że cały obszar zdegradowany może stanowić obszar rewitalizacji. W konsekwencji tego, jako obszar rewitalizacji przyjęto:

Tabela 23. Obszar rewitalizacji. Zestawienie danych dotyczących podobszarów

Lp.	Podobszar	Liczba mieszkańców (na dzień 31.12.2016)	Powierzchnia (w ha)
1.	podobszar I – sołectwo Węgielce	138	428,43
2.	podobszar II – sołectwo Budki	60	49,08
3.	podobszar III – sołectwo Podlodówek	160	289,17
4.	podobszar IV – sołectwo Gawłówka	123	396,11
5.	podobszar V – sołectwo Młyniska	71	187,09
6.	podobszar VI – sołectwo Katarzyn I	109	157,62
7.	podobszar VII – sołectwo Rudno.	510	716,14
	Razem	1171	2223,64